

Ochrona korytarzy ekologicznych dużych drapieżników

Projekt realizowany od 2009 r. w ramach współpracy z European Nature Heritage Fund EuroNatur.

Głównym celem projektu jest podejmowanie działań umożliwiających stworzenie optymalnych warunków dla migracji i dyspersji wilka w północnej Polsce i Karpatach, co prowadzi do wzmocnienia populacji i zwiększenia zasięgu występowania tego gatunku w Środkowej i Zachodniej Europie. W ramach projektu podejmowano liczne działania o charakterze badawczym, monitoringowym, edukacyjnym oraz lobbingowym. Projekt koncentruje się na identyfikacji kluczowych barier ekologicznych utrudniających przemieszczanie się dużych drapieżników w skali kontynentalnej wraz z działaniami służącymi ich minimalizacji – poprzez odpowiednie projektowanie infrastruktury transportowej oraz zachowanie łączności ekologicznej w ramach gospodarki gruntami i planowania przestrzennego.

Główne działania realizowane w ramach projektu w latach 2009-2015:

- **ochrona Korytarza Północnego** – w zasięgu najważniejszego korytarza dyspersji wilka w Polsce zidentyfikowano dwa główne problemy tj.: zbyt mała liczba i niewłaściwe parametry przejść dla zwierząt przy autostradzie A1, rozległe obszary bezleśne w Dolinie Wisły i przerwana ciągłość lasów pomiędzy Warmią i Borami Tucholskimi. Działania w ramach projektu dotyczyły obu problemów – w przypadku autostrady przeprowadzono 2-letni monitoring terenowy i ocenę efektywności przejść dla zwierząt wraz z przygotowaniem eksperckich opracowań odnośnie koniecznych zmian; w przypadku obszarów bezleśnych opracowano program przywracania ciągłości lasów przez zmiany w obecnym użytkowaniu terenu, wykup prywatnych gruntów i przeznaczenie ich pod zalesienia;
- **ochrona Korytarza Karpackiego** – w polskiej części Karpat kluczowym problemem jest silna izolacja Beskidu Śląskiego i występujących tam populacji dużych drapieżników – w wyniku fragmentacji spowodowanej zabudową kubaturową i drogą ekspresową S-69. W ramach projektu prowadzono działania dla skutecznej minimalizacji wpływu drogi S-69 na ciągłość ekologiczną. W ramach współpracy z GDDKiA wybudowane zostało przejście dla dużych zwierząt (most krajobrazowy) o bardzo wysokiej skuteczności, co zostało potwierdzone m. in. w trakcie prowadzenia monitoringu terenowego. W celu ochrony przed zabudową ostatnich połączeń korytarzowych pomiędzy Beskidem Śląskim i Żywieckim opracowano program gospodarowania gruntami, wykupu gruntów prywatnych do zalesień oraz wprowadzono korzystne zapisy do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- **opracowanie mapy korytarzy ekologicznych wraz z mapą obszarów konfliktowych** – w ramach projektu i współpracy z ZBS PAN w Białowieży przeprowadzono aktualizację mapy korytarzy ekologicznych w Polsce, zidentyfikowano główne problemy dla ochrony łączności ekologicznej, rozpoczęto dostosowanie krajowych korytarzy do koncepcji Pan-European Ecological Network;
- **opracowanie uwag i wniosków merytorycznych do dokumentów** strategicznych i planistycznych oraz decyzji administracyjnych i dokumentacji projektowej inwestycji w zakresie ochrony łączności ekologicznej i dużych drapieżników – łącznie wprowadzono ponad 120 korzystnych zmian do działań minimalizujących barierowe oddziaływanie inwestycji transportowych oraz kilkadziesiąt zmian w dokumentach związanych z planowaniem przestrzennym na różnych szczeblach;
- **monitoring procedur decyzyjnych i prac projektowych** dla nowych inwestycji – w

przypadku najbardziej konfliktowych odcinków dróg i linii kolejowych prowadzony jest stały monitoring postępów w przygotowaniu i realizacji inwestycji; opracowana dokumentacja i wydane decyzje są weryfikowane, następnie przygotowywane wnioski i uwagi dla poprawy skuteczności działań ochronnych; najważniejsze działania ochronne (zwłaszcza przejścia dla dużych zwierząt) są weryfikowane w trakcie obserwacji i monitoringu terenowego wraz z ekspercką oceną ich efektywności.

---

euRONATUR

**Projekt dofinansowany ze środków
European Nature Heritage Fund**